

ZAKON O UPRAVLJANJU MIGRACIJAMA

("Sl. glasnik RS", br. 107/2012)

I OSNOVNE ODREDBE

Predmet Zakona

Član 1

Ovim zakonom uređuje se upravljanje migracijama, načela, organ nadležan za upravljanje migracijama i jedinstveni sistem prikupljanja i razmene podataka u oblasti upravljanja migracijama.

1. Značenje izraza

Član 2

Osnovni pojmovi, u smislu ovog zakona, imaju sledeće značenje:

- 1) Migracija je dobrovoljno ili prinudno napuštanje države porekla ili boravka, radi privremenog boravka ili stalnog nastanjenja u Republici Srbiji i dobrovoljno ili prinudno napuštanje Republike Srbije radi privremenog boravka ili stalnog nastanjenja u drugoj državi (spoljna migracija), kao i promena prebivališta unutar teritorije Republike Srbije, odnosno promena mesta boravka unutar teritorije Republike Srbije ukoliko je do promene došlo prinudnim putem (unutrašnja migracija);
- 2) Imigracija predstavlja spoljnu migraciju u Republiku Srbiju koja traje ili se očekuje da će trajati duže od 12 meseci;
- 3) Emigracija predstavlja spoljnu migraciju iz Republike Srbije koja traje ili se očekuje da će trajati duže od 12 meseci;
- 4) Upravljanje migracijama podrazumeva prikupljanje, analizu, obradu, organizovanje, razmenu, čuvanje i zaštitu podataka relevantnih za upravljanje migracijama, utvrđivanje pokazatelja, podataka relevantnih za upravljanje migracijama, uspostavljanje jedinstvenog sistema i drugih mehanizama razmene podataka u oblasti migracija, utvrđivanje i predlaganje ciljeva i prioriteta migracione politike, predlaganje i preduzimanje mera za sprovođenje migracione politike i koordinaciju organa koji obavljaju poslove vezane za upravljanje migracijama, kao doprinosa ostalim zakonom uspostavljenim mehanizmima u oblasti migracija;
- 5) Jedinstveni sistem je sistem prikupljanja, analize, obrade, organizovanja, razmene, čuvanja i zaštite podataka dobijenih iz informacionih pod sistema (baza) podataka koje organi nadležni za pojedine oblasti migracija, u skladu sa zakonom, prikupljaju, obrađuju, koriste, štite i razvijaju u oblasti upravljanja migracijama;
- 6) Povratnik po osnovu sporazuma o readmisiji je državljanin Republike Srbije za čiji povratak je nadležni organ dao saglasnost po osnovu sporazuma o readmisiji koje je zaključila Republika Srbija.

2. Načela na kojima se zasniva upravljanje migracijama

Načelo poštovanja jedinstva porodice

Član 3

Mere u oblasti upravljanja migracijama predlažu se i sprovode tako da se očuva jedinstvo porodice, u skladu s potvrđenim međunarodnim ugovorima i zakonom.

Načelo zabrane veštačkog menjanja nacionalnog sastava stanovništva

Član 4

Mere u oblasti upravljanja migracijama sprovode se tako da se očuva nacionalni sastav stanovništva na područjima gde pripadnici nacionalnih manjina žive tradicionalno i u značajnom broju.

Načelo ravnomernog i planskog ekonomskog razvoja upravljanjem migracijama

Član 5

Upravljanje migracijama sprovodi se tako da se doprinese ravnomernom i planskom ekonomskom razvoju Republike Srbije, uvažavajući strategije i politike ekonomskog razvoja i ekonomskih odnosa sa inostranstvom, mere aktivne politike zapošljavanja, populacione politike i politike u oblasti nauke i obrazovanja, uz jačanje veza sa dijasporom, i integracijom lica kojima je priznato pravo na utočište i reintegracijom povratnika po osnovu sporazuma o readmisiji.

Načelo jačanja veza sa dijasporom i Srbima u regionu

Član 6

Upravljanje migracijama ostvaruje se poboljšanjem položaja i zaštitom prava i interesa pripadnika dijaspore i Srba u regionu, očuvanjem, jačanjem i ostvarivanjem veza pripadnika dijaspore i Srba u regionu sa Republikom Srbijom.

Načelo zaštite prava

Član 7

Upravljanje migracijama zasniva se na zaštiti prava lica u procesu migracija, uz uvažavanje, u najvećoj mogućoj meri, specifičnosti njihovih potreba i interesa, u skladu sa mogućnostima Republike Srbije.

Načelo poštovanja potvrđenih međunarodnih ugovora i opšteprihvaćenih pravila međunarodnog prava u oblasti migracija

Član 8

Upravljanje migracijama sprovodi se uz poštovanje potvrđenih međunarodnih ugovora i opšteprihvaćenih pravila međunarodnog prava u oblasti migracija.

II UPRAVLJANJE MIGRACIJAMA

Komesarijat za izbeglice i migracije

Član 9

Stručne i druge poslove koji se odnose na upravljanje migracijama utvrđene ovim zakonom i sa njima povezane upravne poslove obavlja Komesarijat za izbeglice i migracije (u daljem tekstu: Komesarijat).

Nadležnost

Član 10

Komesarijat obavlja poslove koji se odnose na: predlaganje Vladi ciljeva i prioriteta migracione politike; predlaganje Vladi mera radi postizanja pozitivnih efekata zakonitih migracija i suzbijanja nezakonitih migracija; praćenje sprovođenja mera migracione politike; pružanje organima državne uprave, autonomne pokrajine i jedinice lokalne samouprave podataka od značaja za izradu strateških dokumenata iz oblasti migracija, predlaganje projekata iz oblasti upravljanja migracijama iz delokruga svog rada i izradu godišnjeg izveštaja Vladi o stanju u oblasti upravljanja migracijama.

Komesarijat obavlja poslove koji se odnose na: utvrđivanje, predlaganje i preduzimanje mera za integraciju lica kojima je, u skladu sa Zakonom o azilu ("Službeni glasnik RS", broj 109/07 - u daljem tekstu: Zakon o azilu), priznato pravo na utočište; utvrđivanje, predlaganje i preduzimanje mera za reintegraciju povratnika po osnovu sporazuma o readmisiji; poboljšanje uslova života interno raseljenih lica dok su u raseljeništvu; predlaganje programa za razvijanje sistema mera prema porodicama stranaca koji ilegalno borave na teritoriji Republike Srbije i predlaganje programa za podršku dobrovoljnog povratka stranaca koji ilegalno borave na teritoriji Republike Srbije u zemlju njihovog porekla.

Komesarijat obavlja poslove koji se odnose na: prikupljanje, objedinjavanje i analizu podataka i pokazatelja za upravljanje migracijama; izveštavanje o imigraciji i emigraciji; izradu i redovno ažuriranje migracionog profila Republike Srbije; uspostavljanje jedinstvenog sistema za prikupljanje, organizovanje i razmenu podataka; uspostavljanje saradnje sa članovima Evropske migracione mreže; obuku i osposobljavanje lica koja obavljaju poslove od značaja za upravljanje migracijama, staranje o dostupnosti informacija od značaja za migraciona pitanja, kao i druge poslove određene zakonom.

Komesarijat obavlja stručne i administrativno-tehničke poslove za potrebe Komisije za nestala lica koju obrazuje Vlada, i: vodi jedinstvenu evidenciju nestalih lica u oružanim sukobima i u vezi sa oružanim sukobima na prostoru bivše SFRJ od 1991. do 1995. godine i Autonomne pokrajine Kosovo i Metohija od 1998. do 2000. godine; vodi evidenciju o ekshumiranim, identifikovanim i neidentifikovanim posmrtnim ostacima iz pojedinačnih i masovnih grobnica; izdaje potvrde o činjenicama o kojima vodi službene evidencije; vrši isplatu troškova ekshumacije, identifikacije, pogrebne opreme i prevoza posmrtnih ostataka identifikovanih lica do mesta sahrane u Republici Srbiji, odnosno do granice - ukoliko se radi o prekograničnom prenosu posmrtnih ostataka, kao i troškova usluga eksperata sudske medicine ili timova eksperata odgovarajućih ustanova za sudsku medicinu, angažovanih za potrebe rada Komisije za nestala lica; vrši isplatu jednokratne novčane pomoći za troškove sahrane u visini naknade pogrebnih troškova utvrđene zakonom kojim se uređuje penzijsko i invalidsko osiguranje; dodeljuje sredstva za finansiranje programa udruženja porodica nestalih lica u skladu s propisima kojima se uređuje finansiranje programa od javnog interesa koja realizuju udruženja.

Sadržaj i način vođenja evidencija iz stava 4. ovog člana propisuje Komesarijat.

Saradnja sa državnim organima, organizacijama i ustanovama

Član 11

Za potrebe obavljanja poslova iz svog delokruga Komesarijat sarađuje sa organima državne uprave, organizacijama i ustanovama koje obavljaju delatnost socijalne zaštite, zdravstva, obrazovanja i nauke i udruženjima.

Radi razmene podataka, informacija, iskustva i prakse u oblasti upravljanja migracijama, Komesarijat može ostvarivati međunarodnu saradnju sa nadležnim organima drugih država i sa međunarodnim organizacijama koje se bave pitanjima iz oblasti migracija, u skladu sa zakonom.

Savet za migracije

Član 12

Radi obavljanja savetodavnih poslova u vezi sa upravljanjem migracijama na teritoriji autonomne pokrajine i jedinice lokalne samouprave, nadležni organ u autonomnoj pokrajini i jedinici lokalne samouprave obrazuje pokrajinski, odnosno lokalni savet za migracije (u daljem tekstu: Savet za migracije).

Savet za migracije obavlja poslove koji se odnose na: praćenje i izveštavanje Komesarijata o migracijama na teritoriji autonomne pokrajine i jedinice lokalne samouprave; predlaganje programa, mera i planova aktivnosti koje treba preduzeti radi efikasnog upravljanja migracijama na njihovim teritorijama; druge poslove u oblasti upravljanja migracijama, u skladu sa zakonom.

Savet za migracije, čiji se sastav uređuje aktom o njegovom obrazovanju, po pravilu čine predstavnici izvršnog organa jedinice lokalne samouprave (predsednik opštine/gradonačelnik ili član opštinskog/gradskog veća), centra za socijalni rad, policijske uprave, službe za zapošljavanje, poverenik i predstavnik opštinske, odnosno gradske uprave.

Nadležni organ u autonomnoj pokrajini i jedinici lokalne samouprave koji obrazuje Savet za migracije može odlučiti da u njegovom radu, pored predstavnika navedenih u stavu 3. ovog člana, učestvuju i predstavnici ustanova nadležnih za poslove zdravlja i obrazovanja, predstavnik udruženja za pitanja od značaja za oblast migracija i druga lica koja obavljaju poslove od značaja za upravljanje migracijama na teritoriji za koju je nadležan.

Savet za migracije, na zahtev Komesarijata, dostavlja Komesarijatu izveštaj o preduzetim merama i drugim pitanjima iz oblasti upravljanja migracijama na teritoriji za koju je osnovan.

Obuka i osposobljavanje

Član 13

Licima koja obavljaju poslove od značaja za upravljanje migracijama Komesarijat obezbeđuje obuku i osposobljavanje za obavljanje tih poslova.

Program obuke i osposobljavanja iz stava 1. ovog člana donosi Komesarijat, uz saglasnost Vlade, za period od dve godine.

Sredstva za obuku iz stava 1. ovog člana obezbeđuju se u budžetu Republike Srbije, od donatorstva i iz drugih izvora utvrđenih zakonom i drugim propisima.

III SMEŠTAJ I INTEGRACIJA

Privremeni smeštaj povratnika po osnovu sporazuma o readmisiji

Član 14

Povratnicima po osnovu sporazuma o readmisiji, koji nisu u mogućnosti da sebi obezbede smeštaj neposredno po povratku obezbeđuje se privremeni kolektivni smeštaj.

Privremeni kolektivni smeštaj obezbeđuje se u postojećim kolektivnim centrima ili u kolektivnim centrima koji se otvaraju za te potrebe, uz uvažavanje specifičnosti jedinice lokalne samouprave. O otvaranju i zatvaranju kolektivnog centra odlučuje komesar.

Povratnici se smeštaju u kolektivni centar na osnovu uputa Komesarijata, za period do 14 dana, s mogućnošću produženja za lica koja se nalaze u posebnom psihofizičkom stanju (starost, invalidnost i bolest) dok im se ne obezbedi smeštaj u ustanovu socijalne zaštite, kod drugog pružaoca usluge smeštaja ili smeštaj u drugoj porodici.

Povratnicima smeštenim u kolektivnom centru obezbeđuje se ishrana i neophodna odeća i obuća.

Privremeni smeštaj u kolektivnom centru, ishranu i neophodnu odeću i obuću obezbeđuje Komesarijat, sam, ili u saradnji s jedinicom lokalne samouprave ili organizacijom Crvenog krsta ili angažovanjem odgovarajućih pružalaca usluga.

Smeštaj lica kojima je priznato pravo na utočište ili dodeljena supsidijarna zaštita

Član 15

Licu kojem je, u skladu sa Zakonom o azilu, priznato pravo na utočište ili dodeljena supsidijarna zaštita, prema mogućnostima Republike Srbije, obezbeđuje se stambeni prostor radi privremenog smeštaja.

Stambeni prostor iz stava 1. ovoga člana daje se na korišćenje rešenjem Komesarijata, najduže za period od jedne godine od dana konačnosti rešenja o priznavanju prava na utočište ili dodeli supsidijarne zaštite.

Protiv rešenja Komesarijata iz stava 2. ovoga člana žalba se podnosi Komisiji za rešavanje stambenih potreba izbeglica, u skladu sa Zakonom o izbeglicama ("Službeni glasnik RS", broj 18/92, "Službeni list SRJ", broj 42/02 - SUS i "Službeni glasnik RS", broj 30/10).

Licu iz stava 1. ovoga člana koje je u posebnom psihofizičkom stanju (starost, invalidnost i bolest), kao i maloletnom licu bez roditeljskog staranja, koje ne može da koristi stambeni prostor iz stava 1. ovog člana, Komesarijat, na osnovu akta centra za socijalni rad, obezbeđuje smeštaj u ustanovi socijalne zaštite kod drugog pružaoca usluge smeštaja ili u drugoj porodici.

Merila za utvrđivanje prioriteta za smeštaj lica kojima je priznato pravo na utočište ili dodeljena supsidijarna zaštita i uslove korišćenja stambenog prostora iz stava 1. ovoga člana utvrđuje Vlada, na predlog Komesarijata.

Troškove korišćenja i održavanja stambenog prostora iz stava 1. ovog člana i troškove smeštaja, ishrane i neophodne odeće i obuće za lica iz stava 4. ovog člana snosi Komesarijat.

Integracija lica kojima je priznato pravo na utočište

Član 16

Licu kojem je priznato pravo na utočište obezbeđuje se uključivanje u društveni, kulturni i privredni život, u skladu s mogućnostima Republike Srbije.

Način uključivanja u društveni, kulturni i privredni život lica iz stava 1. ovog člana uređuje Vlada, na predlog Komesarijata.

Program podsticaja sprovođenja mera i aktivnosti u lokalnoj samoupravi

Član 17

Radi podsticaja sprovođenja mera i aktivnosti neophodnih za dostizanje utvrđenih ciljeva iz oblasti upravljanja migracijama u jedinici lokalne samouprave, iz budžeta Republike Srbije mogu se finansirati planovi koje utvrde nadležni organi jedinice lokalne samouprave.

Planovi iz stava 1. ovog člana moraju biti usaglašeni sa strategijom u oblasti upravljanja migracijama, koju donosi Vlada.

Vlada utvrđuje mere i podsticaje, visinu sredstava za podsticaj sprovođenja mera i aktivnosti u jedinicama lokalne samouprave, kriterijume za njihovu raspodelu i kriterijume za učešće jedinica lokalne samouprave u programu podsticaja, na predlog Komesarijata.

IV JEDINSTVENI SISTEM PRIKUPLJANJA, ORGANIZOVANJA I RAZMENE PODATAKA

Prikupljanje, organizovanje, razmena i zaštita podataka

Član 18

Radi efikasnog prikupljanja, analiziranja, obrađivanja, organizovanja, razmene, čuvanja i zaštite podataka neophodnih za upravljanje migracijama uspostavlja se jedinstveni sistem prikupljanja, organizovanja i razmene podataka (u daljem tekstu: Jedinstveni sistem).

Prikupljanje, organizovanje i razmena podataka u Jedinstvenom sistemu ostvaruje se međusobnim povezivanjem i umrežavanjem odgovarajućih delova podsistema (baza) podataka organa državne uprave, tako da se formira jedinstven interorganizacijski sistem podataka dostupan svim organima državne uprave koji su uključeni u taj sistem.

Vrstu podataka koji se prikupljaju, analiziraju, obrađuju, organizuju, razmenjuju, čuvaju i štite u Jedinstvenom sistemu, metode, dinamiku i tehnička sredstva koja se u Jedinstvenom sistemu primenjuju utvrđuje Vlada, na predlog Komesarijata.

Zaštita podataka obuhvaćenih Jedinstvenim sistemom ostvaruje se u skladu sa zakonom.

Obaveze organa državne uprave uključenih u Jedinstveni sistem

Član 19

Podaci iz člana 18. ovog zakona predstavljaju zbir numeričkih podataka o migracijama koji su relevantni za upravljanje migracijama.

Organi državne uprave koji su uključeni u Jedinstveni sistem blagovremeno dostavljaju Komesarijatu podatke za koje je utvrđeno da su neophodni za upravljanje migracijama i preduzimaju mere njihove zaštite; ostvaruju međusobnu saradnju i pružaju obaveštenja o podacima koji su neophodni za rad u oblasti migracija iz svoje nadležnosti, rade na očuvanju i unapređenju Jedinstvenog sistema i drugih mehanizama za sveobuhvatno i konzistentno upravljanje migracijama.

V PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Promena naziva i nadležnosti Komesarijata za izbeglice

Član 20

Danom stupanja na snagu ovog zakona Komesarijat za izbeglice obrazovan Zakonom o izbeglicama ("Službeni glasnik RS", broj 18/92, "Službeni list SRJ", broj 42/02 - SUS i "Službeni glasnik RS", broj 30/10) nastavlja rad pod nazivom Komesarijat za izbeglice i migracije, u skladu sa nadležnostima utvrđenim ovim zakonom i drugim zakonima.

Rok za donošenje propisa

Član 21

Propisi za sprovođenje ovog zakona doneće se u roku od 12 meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Stupanje na snagu

Član 22

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".